

Danes dopoldne, tik pred začetkom tiskanja našega lista je končalo zasedanje Okrajnega ljudskega odbora Celje, na katerem so na predlog 15 poslancev izvolili za novega predsednika okraja tov. Mirana Cvenka. Še pred tem pa so razrešili dolžnosti predsednika okraja tov. Rika Jermana, ki je poštreno in vestno skozi 6 let vodil Okrajni ljudski odbor. Tov. Riko Jerman odhaja kot član Izvršnega sveta LRS na novo službeno dolžnost.

V imenu odbornikov Okrajnega ljudskega odbora se je tov. Riku Jermanu priskrbeno in iskreno zahvalil odbornik Adolf Tavčar iz Slovenskih Konjic. Pri tem je poudaril, da vsi upajo, da bo tov. Jerman z nasveti še vedno pomagal pri reševanju skupnih nalog celjske skupnosti komun.

Volili bomo svete zadružnikov proizvajalcev

Zgornjesavinjska kmetijska zadruga Mozirje obsega po združitvi bivših kmetijskih zadrug celotno območje mozirske občine. Zadruga je razdeljena na 11 proizvodnih okolišev. Dosedanje delo kmetijske zadruge je pokazalo številne slabosti zaradi prevelikega centraliziranja poslovanja. Od zadružnikov, pa tudi od drugih je bilo že nekaj časa slišati, da je treba dati proizvodnim okolišem več samostojnosti. O tem je obširno razpravljali tudi zadružni svet kmetijske zadruge na nedavni seji. Člani zadružnega sveta so bili mnenja, da je treba številne naloge prenesti na proizvodne okoliše, vzporedno pa decentralizirati tudi samoupravljanje tako, kot volijo po samostojnih obratih industrijskih podjetij obratne delavske svete. Ta organ samoupravljanja naj bi se imenoval svet proizvajalcev zadružnikov. Sestavljali bi ga izvoljeni člani iz vrst kolektivnih proizvodnega okoliša in predstavniki individualnih proizvajalcev, ki jih v proizvodnem okolišu izvolijo člani zadruge. Člani zadružnega sveta iz proizvodnega okoliša bi postali tudi člani sveta proizvajalcev zadružnikov. Ker so bili vsi člani zadružnega sveta enotnega mnenja, so sklenili, da bodo sveti proizvajalcev zadružnikov izvoljeni v vseh 11 proizvodnih okoliših in bodo šli od 7 do 13 članov. Določili so tudi termin volitev, ki jih bodo opravili do konca meseca avgusta. V nadaljevanju razprave so se sporazumeli, katere pristojnosti naj bi imel svet proizvajalcev zadružnikov. Svet proizvajalcev bo izdelal predlog letnega gospodarskega računa proizvodnega okoliša in predlog plana investicij, skrbel bo za njegovo izvajanje, za ekonomično izkoriščanje osnovnih sredstev, urejeval bo razmerja, predlog o sistemu nagrajevanja vseh zaposlenih na proizvodnem okolišu, predvsem bo skrbel za znižanje proizvodnih stroškov in za boljše organizacijo dela. Skratka svet bo imel vse tiste pristojnosti, katerih osnovna naloga je smotno gospodarjenje na proizvodnem okolišu.

Po mnenju članov zadružnega sveta so prednosti navedene oblike upravljanja v tem, da postaja proizvodni okoliš zaključena ekonomska in teritorialna enota, ki bo z močnim organom upravljanja lahko uspešneje zasledovala cilje splošnih političnih smernic v zadrugištvu. —er

teceljski

Prisrčno slovo od tovariša

RIKA JERMANA

Dom revirskih in savinjskih borcev NOV

V torek je bila skupna seja Okrajnega komiteja Zveze komunistov in Okrajnega odbora Socialistične zveze delovnih ljudi.

Najprej je tovariš Riko Jerman podrobno govoril o nekaterih posebnih nalogah skupnosti komun v novem komunalnem sistemu. Poudaril je, da ni slučaj, da smo prav v celjskem okraju na nekaterih področjih bili med prvimi, temveč da je to posledica ustreznih urejenosti — teritorialno in vsebinsko — novih komun ter posebnih pogojev, ki so okraj kot celoto silile, da bi izravnali nekatera značilna nasprotja posameznih področij.

Ko je nadalje govoril o vprašanju raznolikosti gospodarske moči posameznih območij, je dejal, da se vselej moramo zavedati, da zaostajanje v gospodarskem pogledu vzhodnih pokrajin bremeni tudi zahodne razvite komune. Zato je brezpogojno potrebno najti skupen jezik pri reševanju tega problema, in sicer ne da bi ga jemali kot posebno nalogo — za znati ga moramo, občutiti — potem ne bo težko pomagati. Na pačno pa bi bilo, je dejal tovariš Jerman, če bi na račun zaostalejših območij zaostajala razvitejša območja.

Nadalje je tov. Jerman govoril o pomenu samoupravnih organov, o njihovi vlogi za naš družbeni razvoj in o stalni nalogi političnih organizacij, da te organe krepijo in usposabljaajo za vse večje in odgovornejše naloge.

Dosedanji predsednik Okrajnega ljudskega odbora je v svojem govoru le nakazal najznačilnejše iz referata, ki so ga dobili vsi člani skupnega zbora, v katerem pa te naloge posebno podrobno analizira.

Na skupni seji sta za tov. Jermanom govorila še predsednik Okrajnega odbora SZDL Franc Lubej, ki je zlasti poudaril pomen politične dejavnosti v novem gospodarskem sistemu. Za njim je govoril še podpredsednik Okrajnega odbora tov. Miran Cvenk, ki je dejal, da danes greše oni, ki računajo gospodarsko moč občine s proračunom. Gospodarsko moč občine je nujno potrebno računati z dejansko gospodarsko močjo. Nadalje je govoril o nekaterih nalogah skupnosti komun. Dejal je, da bodo še naprej brezdvoma v regionalnem smislu nekatere naloge, ki jih bo potrebno skupno reševati. Skupnost komun pa bo fista, ki bo morala izbrati najnujnejše in ki bo skrbela, da bodo te naloge uresničene.

Na koncu je govoril še sekretar Okrajnega komiteja Zveze komunistov za celjski okraj tov. Franc Simončič. V kratkih, a ganljivih besedah se je zahvalil tov. Riku

Jermanu za ves dosednji trud, za njegovo neumorno delo, pri čemer ni naredil samo to kar je moral, temveč vselej to kar je mogel. To pa je Jermanova največja zasluga, je dejal. Na koncu se je v imenu obeh organizacij poslovil od tov. Rika Jermana, ki bo izvrševal novo še odgovornejšo nalogo v Ljubljani. Poudaril pa je, da ga Celjani ne bodo pozabili in da je prepričan, da se bo Riko še večkrat vrnil med Celjane.

Za tople in ganljive besede se

je članoma obeh okrajnih forumov zahvalil dosedanjí predsednik okraja Riko Jerman. Dejal je, da zelo težko odhaja iz Celja, da ga nanj vežejo tisočeri spomini, da se je na Celje navezal, da je to postal njegov domači kraj in da srčno želi, da bi se kasneje spet vrnil v Celje. Zahvalil se je vsem političnim delavcem za dosedanje sodelovanje in poudaril, da je to ena od najlepših lastnosti, ki jo mnogi skušajo od Celjanov posnemati.

—mi

MEDNARODNO PRIZNANJE SAVINJSKIM HMELJARJEM

Na XI. kongresu E. H. B. v Beogradu (10.—11. avgusta 1961) sta prejela orden in diplomu kot zaslužna hmeljarja med drugim tudi PECOLAR STEFAN, direktor KG Vrbje pri Zalcu in VINKO UŠEN, hmeljar iz Grušovelj pri Sempetru v Savinjski dolini.

Stefan Pečolar se je XI. kongresa udeležil kot član slovenske delegacije, medtem ko bo prejel Vinko Ušen odlikovanje naknadno. Osebni prevzem ordena na

kongresu mu je namreč preprečila bolezen.

Orden za zasluge v hmeljarstvu, ki ga podeljuje E. H. B. (znova od leta 1955, sicer pa je podeljevanje tega ordena staro že več stoletij), je vsekakor veliko priznanje ne le imenovanima odlikovancema, marveč po njima vsemu savinjskemu hmeljarstvu!

Tovarišema Stefanu PECOLARJU in Vinku UŠENU iskreno čestitamo!

Obeta se bogata sadna letina

Letos se v konjiški okolici obeta izredno bogata sadna letina, prav tako pa so zelo dobro obrodile slive in češnje. Večje so se preveč obložene drevesne veje ob obilnem plodu polomile, če jih niso pravočasno podprli. Ponekod so že pričeli z obiranjem ranega sadja, deloma pa ga prešajo v mošt.

Tako dober pridelek pa istočasno narekuje, da bo morala kmetijska zadruga in druge organizacije, ki se bavijo z odkupom sadja, imeti v prihodnjih tednih na razpolago dovolj skladišč, zabojev in prevoznih sredstev, da ne bi prišlo kje do zastoj. Isto velja tudi za prebiralce in nakupovalce, ki bodo sadje prevzemali.

V upravi zadruge pravijo, da bodo za te ljudi nalašč pripravili krajši seminar, na katerem bodo prevzemalce podučili o pravilnem prevzemu. Na seminar nameravajo povabiti še nekatere kmetovalce, da bi se tudi ti lahko seznanili, kakšna kvaliteta bo potrebna pri prebiranju za določene vrste. Glede nadaljne prodaje pravijo, da so že sklenili nekatere pogodbe z grosističnimi in drugimi podjetji. Izgleda torej, da je vse urejeno, tako da jih čas naj-

večjega odkupa v prihodnjih tednih ne bo našel nepripravljen.

Spriču tega pa tudi potrošniki menijo, da bodo lahko ob taki letini dobili za svoje potrebe sadje po primerni ceni. Istega mnenja so seveda tudi sadjarji, ker iz izkušaj preteklih let vedo, da je še vedno dokaj dolga veriga posrednikov preden pride sadje do potrošnika, kar se seveda občutno pozna pri končni prodajni ceni. Ne bi bilo prav, če bi ob tako bogati sadni letini morali domači potrošniki plačevati sadje preveč drago.

L. V.

VESTNE PRIPRAVE

Četudi smo sredi tako imenovane »mrtve« sezone, se v Soštanju navzile vsemu z največjo vnetu pripravljajo na osrednjo občinsko in hkrati okrajno proslavo v počastitev dvajsetletnice vstaje jugoslovanskih narodov. Proslava, ki bo od 1. do 8. oktobra, bo spominsko vezana na partizanski napad na Soštanj, v noči od 7. na 8. oktobra 1941. leta.

Okvirni program prireditve in proslav je že sestavljen. Zda so se še odločili, da bodo ob tej priložnosti izdali brošuro, v kateri bodo z besedo in sliko orisali delo Komunistične partije na tem območju pred vojno, celotno razdobje ljudske revolucije in zlasti napad na Soštanj in končno zbrali kronološki pregled najvažnejših dogodkov iz časa narodnoosvobodilnega boja. V brošuri

pa bodo prikazali tudi uspehe, ki so jih dosegli v povojni graditvi.

DOBER PRIDELEK HMELJA

Te dni so začeli obirati hmelj tudi na območju mozirske občine. Največ hmelja je v okolici Mozirja, nasadi pa segajo celo do Gornjega grada in Ljubnega ob Savinji. Poleg zasebnih kmetov goji precejšnje površine hmelja tudi Kmetijsko posestvo Mozirje. Letošnji hmelj je poln in lep, ne predebel, ne predoben, prav takšen kot mora biti. Temu je pripomoglo ugodno vreme in pa dobro opravljani agrotehnični ukrepi, predvsem gnojenje in škropljenje. Hmeljarji cenijo, da bo pridelka nekoliko manj, vendar je letošnji hmelj boljše kakovosti. Ves pridelek hmelja v občini cenijo na okoli 50 ton.

PROSTOR - aktualna tema že več let

V Laškem se že dolgo čuti ne samo pomanjkanje stanovanjskega prostora, ampak tudi prostora za zbiranje množičnih organizacij. Že več let se pritožujejo različne organizacije, da ni prostora za sestanke in da je delo vsel tega popolnoma nemogoče. V enem letu bo ta problem rešen.

Občinski odbor se je obvezal, da bo do julija 1962 skupno s socialnim zavarovanjem zgradil v te namene poseben blok za družbene organizacije. Prvotna vsota, nekaj nad dvajset milijonov dinarjev, je že nakazana. Gradnja pa se je začela že pred dvema tednoma. Nova stavba bo stala na nekdanjem otroškem igrišču oziroma na poznejšem muzejskem parku.

Podobno poslopje je bilo v Laškem res že potrebno. Poleg mladinske organizacije obstoja še kup drugih, ki so za družbo velikega vzgojnega in izobraževalnega pomena.

LES

Celje, 25. avgusta 1961
LETO XI. štev. 32
CENA IZVODU 26 DIN
GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE
DELOVNEGA LJUDSTVA
OKRAJA CELJE
LIST IZDAJA IN TISKA
CASOPISNO PODJETJE
»CELJSKI TISK«
ODGOVORNI UREDNIK
TONE MASLO

Dom na Vrheh med gradnjo

veliko partizansko slavo, na katerem bo govoril predsednik Ljudske skupščine LRS, tovariš Miha Marinko; prvi komandant partizanskih odredov in NOV Slovenije, podpredsednik Zvezne ljudske skupščine pa bo sprejel raport komandanta patrolj, ki bodo tega dne prihitele na Vrhe iz Savinjske doline, Hrastnika. Trbovelj in Zagorja ter odkril na Domu revirskih in savinjskih borcev NOV spominsko ploščo.

Po zborovanju bodo na Vrheh izročili namenu nov DOM REVIRSKIH IN SAVINJSKIH BORCEV NOV, ki bo svetel spomenik prihodnjim generacijam v spomin na tovrstne, ki so vodili štraj-

prle družbene in gospodarske organizacije iz Trbovelj, Savinjske doline in drugod. Gradnja Doma vodi prizadeven gradbeni odbor, ki ga je imenoval občinski odbor Zveze borcev NOV Trbovelje.

Pred pričetkom zborovanja bodo obvezniki predvojaške vzgoje in člani Združenja rezervnih oficirjev in podoficirjev iz občin Zalec in Trbovelje izvedli improviziran partizanski napad. Kulturni del partizanskega slavlja pa bodo izvajali združeni pevski ozirj iz Zaleca, Zabukovce, Hrastnika, Zagorja in Trbovelj ter trboveljska godba na pihala Svobode-Center.

Na Domu revirskih in savinjskih borcev NOV na Vrheh bodo odkrili dve spominski plošči. Prvo v spomin na partijsko konferenco pred drugo svetovno vojno v bližini Vrhov, ki se je udeležil tudi tovariš TITO in drugo ob 20-letnici revolucije v spomin na vse revirske in savinjske borce.

Na Vrheh nad Trbovljami se bo zbralo v nedeljo, 27. avgusta okrog 10.000 bivših borcev, članov delovnih kolektivov in mladine iz Revirjev in Savinjske doline. Tudi iz Savinjske doline bo organiziran prevoz za obisk te svečanosti na Vrheh. Vse ostale vozilke motornih vozil pa opozarjamo, da je določen parkirni prostor za vozila iz Stajerske pri Lovski koči na Podmeji. Od Podmeje pa do Vrhov pa je pot na novo markirana.

PREBIVALCI CELJA IN SAVINJSKE DOLINE: PRIDRUŽITE SE V NEDELJO, 27. AVGUSTA TISTIM, KI BODO POHITELI NA VELIKO PARTIZANSKO SLAVJE NA VRHE NAD TRBOVLJAMI. ŠE ENKRAT MANIFESTIRAJMO SODELOVANJE SAVINJSKE DOLINE IN REVIRJEV!

GRAFIČNA ŠPORTNA MANIFESTACIJA

25., 26. in 27. avgusta bodo grafične letne športne igre. Postale so že tradicionalne.

Pred šestnajstimi leti smo celjski grafičarji prvič organizirali tekmovalne v raznih športnih disciplinah med celjskimi delovnimi kolektivi. Naslednje leto smo povabili, pod pokroviteljstvom republiškega odbora sindikata grafičarjev, na sodelovanje vse grafične sindikalne podružnice Slovenije. Od takrat naprej prireja jo grafične igre tudi drugi kraji, seveda izmenično vsako leto.

Letos bo ta športna manifestacija v Ljubljani. Vsi grafičarji bodo zopet imeli priložnost preizkusiti svoje športne sposobnosti v lahki atletiki, namiznem tenisu, odbojki, nogometu, plavanju, streljanju, kegljanju in v šahu.

Obisk iz Mehike

Pred dnevi je obiskal Celje profesor University of Mexico, ki v Mehiki predava družbene vede — dr. Mario Monteforte Toledo. Dalj časa se je razgovarjal s predstavniki Hmeljarskega inštituta, obiskal je celjsko Emajlirko in velenjski rudnik. Ves čas se je zlasti zanimal za razvoj družbenega upravljanja pri nas.

XI. KONGRES EVROPSKEGA HMELJARSKEGA BIROA

(Beograd, 10. do 11. avgusta 1961)

Zamisel o ustanovitvi mednarodnega foruma, ki naj bi vključeval gospodarske interese vsaj tistih evropskih držav, ki način pridelave hmelja tudi za izvoz, je stara skoraj 100 let. Do prve, v zgodovini hmeljarstva registrirane, nevarnejše nadprodukcije hmelja, je prišlo namreč že leta 1885. Druga, večja svetovna kriza je bila v letih 1904—1908, tretja v splošno znani svetovni gospodarski krizi okrog 1929, četrta pa traja tudi že tretje leto, namreč od jeseni 1958.

Prvi tak mednarodni forum »CENTRALSTELLE DER HOPFENBAUKORPORATIONEN«, Eger-1912, je zadušila I. svetovna vojna, drugega, »MITTELEUROPAISCHES HOPFENBAUBÜRO«, Nürnberg-Zalec-1926, pa II. svetovna vojna.

Tudi po II. svetovni vojni so evropski hmeljarji pohiteli z ustanovitvijo mednarodnega združenja hmeljarjev. Leta 1950 so se zastopniki hmeljarjev iz Anglije, Belgije, Francije, Zahodne Nemčije in Jugoslavije sporazumeli za ustanovitev sedanega EVROPSKEGA HMELJARSKEGA BIROA s sedežem v Strassbourgu (Francija).

Pozneje so se pridružile še ČEHOSLOVASKA, ŠPANIJA in POLJSKA, medtem ko druge evropske države (Vzhodna Nemčija, Madžarska) pošiljajo na kongrese le opazovalce.

ZDA, ki so največja pridelovalka hmelja, pošilja svojo delegacijo na kongrese E. H. B. le od časa do časa, seveda prav tako le kot opazovalci. Od vseh drugih držav-pidelovalk hmelja po svetu pa sveta (posredno in neposredno) statistične podatke o proizvodnji hmelja direktno E. H. B., takoda moremo, sicer s prejšnjim pridržkom smatrati, da pomeni vsakoletni kongres E. H. B. nekak skupni pregled površin in količin proizvedenega hmelja po vsem svetu.

Statut E. H. B. predvideva tudi sprejemanje skupnih sklepov (resolucij) na generalnih skupščinah, ki naj bi v prihodnosti vsklajevali svetovno (ali vsaj evropsko) proizvodnjo hmelja, oziroma, ki naj bi ublažili nevarnosti splošne nadprodukcije in preprečili njeno ponavljanje.

Dosedanji kongresi E. H. B.: STRASSBOURG 1951, NURNBERG 1952, ZALEC 1955, LONDON 1954, POPHERING (Belgija) 1955, STRASSBOURG 1956, MÜNCHEN 1957, PRAGA 1958, MADRID 1959, LONDON 1960 in Letos (10. do 11. VIII.) v BEOGRADU.

Med vsemi dosedanjimi kongresi E. H. B. je obetala, da bo vsaj najbolj buren, če se sploh ne bo celo razbil, je bil prav letošnji kongres v Beogradu. Zveza hmeljarjev Zahodne Nemčije je namreč nekaj dni pred otvoritvijo kongresa v Beogradu obvestila Predsedstvo E. H. B. v Strassbourgu, da se kongresa sploh ne bo udeležila! »Vzrok« bojkotu naj bi bil očitek Jugoslaviji, češ da ona s svojimi nižjimi izvoznimi cenami »ogroža« njihovo hmeljarstvo.

Zahodna Nemčija je namreč »predvidevala«, da bodo XI. kongres E. H. B. v Beogradu zapustile tudi še druge članice, kajti kakršnokoli razpravljanje o svetovnem hmeljarstvu naj bi po njenem »prepričanju« brez nje bilo sploh nemogoče!

Resnici na ljubo moramo (takoj) pribiti, da predstavlja Zahodna Nemčija (predvsem Bavarska) zares močnega pridelovalca žlahtnega hmelja, ki ga zdaj resno »spremljajo« v tekmi za svetovni trg le Jugoslavija in Čehoslovaška.

Zgodilo pa se je prav narobe: XI. Kongres E. H. B. v Beogradu, 10.—11. avgusta letos, se je odvijal v nadve vzornem redu in zaključil s soglasno sprejeto RESOLUCIJO:

»Predstavniki na XI. Kongresu E. H. B. zbranih pridelovalcev hmelja iz Belgije, Anglije, Francije, Jugoslavije, Poljske in Čehoslovaške so se na generalni skupščini, 11. avgusta 1961, v Beogradu, zedinili v teh-le sklepkih:

- obžalujejo odsotnost zahodnonemške delegacije, ki je posledica formalnih in ekonomskih razlogov;
- obžalujejo razvoj cen v letih 1960/61, ki na splošno niso mogle pokriti proizvodnih stroškov;
- upajo, da se bo situacija na (svetovnem) trgu v 1961/62 izboljšala, tako da pridelovalci ne bodo popustili v vlaganju sredstev in naporov za izboljšanje kvalitete hmelja;

NOTRANJA DELITEV

Ekonomske enote, ki bodo vzgajale socialističnega proizvajalca, bodo nujno morale biti tudi pomembna družbena šola. Ob reševanju ekonomskih problemov delovnega mesta, obrata, enote, bodo proizvajalci nujno kaj hitro zadevali tudi na probleme tržišča, prometa, standarda, šolstva itd. Prav ob teh konkretnih razpravah bodo člani enote lahko zelo naglo zaznali in razumeli tesno vzročno povezanost problemov. Takšno povezanost morajo iz vidika podjetja kot celote ilustrirati razvojni, perspektivni ter investicijski programi ter letni družbeni plani podjetja.

Ce bomo torej ob razpravah o ekonomskih enotah spoznavali proizvajalce tudi s skupnimi nalogami, potem ne more biti nerazumevanja in težav.

UČINKOVITA JE LE SMELA DECENTRALIZACIJA

Ker postaja, kot pravi tov. Venčur »vprašanje naših dni«, ob decentralizaciji podjetja »skupnost ekonomskih enot« pomeni, da se odpira v naših podjetjih novo področje urejanja notranjih odnosov, ki bodo zahtevali zelo tankočutno, pazljivo in družbeno odgovorno obravnavo.

Tudi v komuni spoznavamo iz dneva v dan vedno več problemov, ki zahtevajo nujno skupno

obravnavo; zato bo takšna vzgoja naših proizvajalcev zelo pomembna tudi iz tega vidika, saj je v odnosu med podjetji in komunjo in med obojema v decentraliziranem podjetju zelo lahko potegniti sorodno paralelo. To je ena, in to zelo važna stran teh problemov.

- ugotavljajo zmanjševanje površin, zasejanih s hmeljem, ki je posledica padca in nestanovitnosti cen od 1959 dalje, ter upoštevanje proizvodnje hmelja v nekaterih deželah, ki so nekada bile stalni uvozniki hmelja;
- odločajo, da naj države-izvozniki hmelja ne povečujejo svojih sedanjih površin do prihodnjega kongresa;
- pričakujejo, da bo vsaka deželna članica E. H. B., organizirala svoj hmeljski trg z lastnimi sredstvi, tako da bo zagotovila svojim proizvajalcem za ves njihov pridelek hmelja rentabilno ceno ob upoštevanju notranjih potreb in izvoznih možnosti;

(Med nadaljnjimi sklepi so predlogi za odlikovanja in sprejetje začasnega povabila Poljske, da naj bo XII. Kongres E. H. B. prihodnje leto v Varšavi.)

Delegati E. H. B. med ogledom vzornega hmeljnika Inštituta za hmeljarstvo v Zalcu. V sredini predsednik E. H. B. g. CHARLES LUX (Francija) s prekrizanimi rokami

S podčrtavanjem nekaterih besed smo hoteli poudariti njihovo važnost in s tem že v mnogočemu nadrobneje razložiti velik uspeh XI. Kongresa. Kljub temu pa še pripominjamo, da je kongres nedvomno ugotovil, da je prav Jugoslavija bila tista dežela, ki je z dosedanjim (1960—1961) zmanjšanjem več kot 5 % svojih hmeljskih površin in s sklepom, da bo tudi prihodnje leto zmanjšala svoje površine za več kot 100 ha predvsem zastarelih in neustreznih nasadov, že dotlej (vsaj procentualno) največ površin za rešitev sedanje krize.

Skkratka, XI. Kongres E. H. B. v Beogradu je dokazal, da je očitek zahodnonemških hmeljarjev o nekakšni »nediscipliniranosti« Jugoslavije povsem neutemeljen in sicer zgolj posledica naših večjih uspehov v trgovinski tekmi s hmeljem!

Za kaj torej pravzaprav gre?

Resnica je, da je Jugoslavija zlasti leta 1960 prehitela zahodnonemške hmeljarje. Kmalu po obiranju je proučila situacijo na svetovnem hmeljskem trgu in po temeljiti presoji lastne proizvodne cene in izvoznih možnosti — prodala ves svoj pridelek 1960 po nekoliko nižjih cenah, kot pa jih želijo doseči zahodnonemški hmeljarji za svoj pridelek.

Preplahu v Zahodni Nemčiji je sledila jeza, potem poskusi reševanja z državnimi regresii (pred letošnjimi jesenskimi predsedniškimi volitvami!) s hkratnim obljubljanjem, da bodo uničili ves neprodan hmelj letnika 1960, kar naj bi v prihodnosti vselej storile vse države-izvoznice hmelja, konec vseh koncev pa so zahodnonemški hmeljarji letos splomnili kljub vsemu temu le prodali ostane hmelja iz 1960 in sicer — celo po precej nižjih cenah, kot pa jih je dosegla Jugoslavija!

Taka prodaja je bila odraz obupa, kakor je bil tudi poskus »miniranja« letošnjega kongresa v Beogradu z bojkotom le odraz

obupa, oziroma spoznavanja, da nikakor ni moč več uspešno zadrževati nenehne rasti — tako glede na uporabo najnovejših agro- in hemotehničnih ukrepov, kakor tudi glede na hektarski pridelek in boljše kvaliteto pridelka ter organizacijo — jugoslovanskega hmeljarstva.

O vsem tem so se predstavniki svetovnega hmeljarstva na XI. Kongresu E. H. B. pričeli na lastne oči z ogledi hmeljišč in novih gospodarskih objektov v okoličnici Bačkega Petrovca (Vojvodina) in v Savinjski dolini (Braslovče, Sempeter in Zalec).

XI. kongres E. H. B. v Beogradu je po poročilih posameznih delegacij ugotovil, da bodo zmanjšale vse države-izvoznice hmelja svoje površine že leta 1961 za več kot 2.000 ha, prav tako pa bodo z zmanjševanjem površin težile tudi v prihodnosti, vse do (verjetno že skorajšnjega) ravnotežja proizvodnje s potrebami povovarn.

Na boljše prodaje že letnika 1961 je vplivala med drugim tudi zlasti ugotovitev, da je pričakovati že letos v Evropi za 4.000 ton in enako v Ameriki za 4.000 ton manjši pridelek, kot je bil 1960.

Sicer pa nam bodo o pridelku hmelja 1961 kaj kmalu na voljo novi statistični podatki.

JAKA SLOKAN

SPECIALIZACIJA trgovin

Laško trgovsko podjetje »Izbira« je začelo uvajati nov sistem v preprodaji blaga. Do zdaj je vsaka poslovalnica prodajala vse vrste artiklov od šolskih potrebščin preko manufakture do špecerije, odslej dalje pa bo ta star klasičen način trgovanja zamenjal nov sistem — specializacija trgovskega poslovanja. Zdjaj bo kupec našel v eni poslovalnici sicer samo eno ali dve stroki blaga, vendar v dosti večji količini. Od tega bo imel koristi potrošnik, prav tako kakor podjetje.

Prvi korak na tem področju je storjen. Več kakor teden dni že delujejo poslovalnice po novem sistemu. V petih trgovinah, ki poslujejo v Laškem, je prodaja urejena tako, da v prvi prodajo samo manufakturno in konfekcijsko blago, v drugi samo špecerijsko blago, v tretji samo špecerije in galanterije, v četrti samo špecerije, v peti pa samo železnino. Če se bo nov način poslovanja dobro obnesel, kakor trenutno kaže, bodo poslovalnice še bolj specializirale.

»Prepričan sem, da bo nov način prodaje rodil vsekakor uspeh.

SLAB ODZIV ZA DELO na igrišču v Zrečah

V Zrečah je precej prebivalcev. Precej je tudi predšolskih otrok in tistih, ki hodijo že v prvi ali drugi razred osnovne šole. Zelo veliko se govori o teh otrokih. Nikjer nimajo prostora, da bi se igrali skupaj, ko so njihovi starši v službi ali pa imajo svoje opravke in nimajo časa popaziti na otroke.

Ta problem se je končno posrečilo rešiti Društvu prijateljev mladine. Dobili so denar, ki so ga prispevale razne ustanove in podjetja. Sezonski delavci so opravili že nekaj del, kolikor je društvu obljubila Stanovanjska skupnost. Sedaj pa se je zataknilo. Treba je namreč opraviti prostovoljno delo: splanirati igrišče. Po Zrečah so bili plakati, ki so vabili starše in mladinu na prostovoljno delo. Toda žal, starši in mladina se niso odzvali. Prvi dan je bilo na igrišču komaj osem ljudi in nekaj pionirjev. Od tega so bili štirje starejši in štirje mladinci, trije so pa šli že veliko prej domov. Torej jih je končno ostalo samo pet.

Sprašujemo se, ali se v Zrečah sploh izplača še kaj narediti s prostovoljnim delom? Starši in drugi na raznih občnih zbiorih in drugje zahtevajo naj se uredi prostor za otroke. Sedaj pa, ko je tre-

PRVI VOZNIŠKI IZPITI

Pred dnevi so pred komisijo za izdajo voznških dovoljenj v Mozirju opravljali šoferske izpite prvi kandidati. Skupno se je prijavilo 24 kandidatov, od katerih jih je izpite opravilo le sedem. Večina kandidatov je padla že pri teoretičnem delu. Teoretični del izpita so opravljali že po novem sistemu in so imeli nekateri tudi nad polovico nepravilnih odgovorov.

V sobotni številki Večera sem čital članek o prireditvi hmeljarskega bala v Preboldu po končanem obiranju hmelja. Sama ideja me je po uspelem flosarskem balu navdušila, vendar se mi je rodilo kup pomislekov in odpor ko sem prečital članek do konca in videl, da mislijo voliti najlepšega štangarja in obiralter organizacijo — jugoslovanskega hmeljarstva.

Kdorkoli pozna mentaliteto obiralcev hmelja in pa kdor je že obiral hmelj — seveda z namenom, da bo s tem nekaj zaslužil — in to od 5 zjutraj pa do mraka ve, da ima to zelo malo skupnega z lepotnim tekmovanjem. Spomnim se samo pekoče jutranje roke oziroma razkraspanih rok in nog od hmeljevine, pa vemo, da tisti najbolj pridni obiralci res nimajo mnogo izgledov za uspeh v tem tekmovanju. Ne bi rad naenkrat samega vprašanja lepote, ki je v članku navedena, vendar sem prepričan, da tu ni mišljena tista čista lepota, ki jo vidi mati v svojem otroku ali jo človek izraža s srčno kulturo in svojimi dejanji. Če bi se ta dala izmeriti, potem bi bilo lepoto tekmovanje že zanimivo in tudi vzgojno, dokler pa je merilo za lepoto seks, je nujna tudi posledica, da ima nekdo občutek da ga narava ni obdarila z vrlinami s katerimi bi se lahko uvrščal med ostale. Ako tudi pravila ne bi do-

ločevala poleg najlepših najgrše, bi ta občutek nastal.

Spominjam se, da je bilo od štangarja mnogokrat odvisno koliko hmelja smo nabrali, ker če so bile sadike preščajnjene ali že uvele zaradi nepazljivosti štangarja nismo mogli dovolj nabrati. Zakaj ne bi potem raje volili najbolj pazljivega štangarja. Kako zaboli, posebno še otroka, če vidi, da leti hmelj preko mernika, zakaj ne bi volili potem najbolj poštenega merilca. Se in še bi lahko naštevali stvari, ki so bolj smotne za tekmovanje, nujno bi bilo ugotoviti tudi najbolj pridnega ali pridno obiralter.

Zelim si zaključene zabave obiralcev, tudi kraj Prebold je zelo primeren, sploh bi bilo treba misliti na zabavo obiralcev med obiranjem, saj so to sami mladi ljudje, vendar pazimo, da take prireditve ne bodo koga bolele ali ranile njegova čustva, predvsem pa, da bodo obiralci, ki se mudi jo le kratek čas v naši Savinjski dolini, odnesli najlepše vtise.

L. T.

NI ČASA ZA ODDIH

Na seji občinskega sindikalnega sveta v Slov. Konjicah so predlagali, naj bi sindikalne podružnice, predvsem v večjih podjetjih v teku prihodnjega meseca opravile polletne občne zbornice. Na njih naj bi predvsem obravnavali konkretne gospodarske rezultate v prvi polovici letošnjega leta po uveljavitvi novih gospodarskih predpisov. V večjih kolektivih pa bodo razpravljali še o začetnem delovanju ekonomskih enot in njihovih organov upravljanja. Da bi vse priprave čim bolj izvedli, bo v začetku septembra sklicana širša konferenca članov plenuma sindikalnega sveta in vodilnih odbornikov iz podružnic. Ob tej priliki bodo pregledali tudi gospodarsko in ostalo delovanje v občini iz poročil gospodarskih organizacij, posebno pa še doseganje proizvodnje, ustvarjanje dohodka, sestavljanje novih pravilnikov o delitvi dohodka in čistega dohodka ter delo sindikalnih organizacij v zadnjem obdobju.

OBILNA SADNA LETINA V ZGORNJI SAVINJSKI DOLINI

Na območju mozirske občine pričakujejo letos zelo obilno sadno letino. Največ sadja je v okoličnici Mozirja. Najbolje so obrodile jablane in češnje. Tudi kvaliteta sadja je kar dobra. Sadržaji ceniijo, da bo v občini vsega pridelka okoli 1.200 ton ali 120 vagonov tržnih viškov. Tržne viške bodo pošiljali v glavnem na domače tržišče.

-LEŠ

Obiranje hmelja v Vojvodini

Obiranje hmelja v Vojvodini. Razlika je med drugimi: hmeljniki so oddaljeni (povprečno!) 10 km od sušilnice, hrano za obrabce pripravljajo »na terenu«, obran svez hmelj tehtajo in plačujejo po kg. Sonce pripeka še močnejše kot v Savinjski dolini — tudi zastiranje s plahetami čez žično omrežje nudi le »koške« sence... Sicer pa je veselje in živžav — kot v Savinjski dolini!

Pred odprtimi vrati boljših perspektiv

Počitnice so takorekoč pri kraju. Se nekaj dni in učilnice bodo znova zaživele. Medtem ko se je preteklo šolsko leto zaključilo z velikimi obeti, ki jih je za nadaljnji razvoj našega šolstva pokazala celotna družba v tem smislu, da bo naslednje leto z velikimi upanjem, da se bodo zlasti zaključili plenarnega zasedanja Okrajnega odbora SZDL uresničili v praksi.

To, da so vzgojne in izobraževalne ustanove enakovredni sestavni del naše družbene zgradbe, ki potemtakem tudi enakovredno prispevajo k oblikovanju socialističnih družbenih odnosov, je zlasti v zadnjem času postalo nesporna resnica. Zaradi tega so posamezne razprave odločno zavrnile miselnost, da bi bilo šolstvo nerentabilna panoga. Seveda bo zdaj v prvi vrsti dolžnost organizacij SZDL, kakor je poudaril tudi plenem, da bodo sistematično in načrtno spremljale probleme in pojave na področju šolstva; odstranjevale ovire, ki bi onemogočale izvajanje učnih načrtov po predpisanih programih; posvečale pozornost nadaljnemu kvalitetnemu razvoju organov družbenega upravljanja v šolstvu; podpirale zblíževanje šol s proizvodnimi podjetji in organizacijami, da bo mladina dobila čim popolnejšo podobo o nalogah in dolžnostih, ki jih bo v poznejšem življenju sprejela nase. Nadaljnje naloge bodo v ustvarjanju vsestransko solidnejših materialnih pogojev šolanja, ki naj zagotovijo v bližnji prihodnosti tudi dovolj učnega kadra. Sveti za šolstvo pri občinskih ljudskih odborih bodo morali spremljati in podpirati prehajanje nerazvitih šol v polnorazvite tam, kjer so za to možnosti; razvijanje in ustanavljanje šol druge stopnje pa bo treba vskladiti s potrebami gospodarstva in javnih služb. To pomeni predvsem, da bodo morale gospodarske organizacije pristopiti k izdelavi svojih strokovnih profilov, vsekakor pa materialno podpreti razvoj tehnične srednje šole v Celju.

Pester kulturni program

Za udeležence beograjske konference izvenblokovskih držav so pripravile beograjske umetniške ustanove program, ki bo omogočil spoznavanje najbolj značilnih dosežkov kulturno umetniškega življenja našega glavnega mesta.

Tako bo Opera Narodnega gledališča uprizorila vrsto opernih in baletnih predstav: izvedla bo Verdijevega Don Carlosa, Čajkovskega Pikovo damo, Gounodovega Fausta, Musorgskega Havanščino i. dr. Dramski ansambel iste gledališke hiše pa bo uprizoril Nušičevo Sumljivo osebo, dramatičnega Idiota, Shakespearovo komedijo Kar nočete, križarje Areteja in Stankovicevo Košano.

Roskrbeli so tudi za prireditve, ki bodo Beograjčane seznanjale s kulturnim in družbenim življenjem izvenblokovskih držav. To je predvsem gradivo — fotografije, dokumentarni filmi, gramofonske plošče in magnetofonski posnetki. Da bi mogli prebivalci našega glavnega mesta čimbolje spremljati potek konference, bodo organizirali tudi več javnih stenskih časopisov, na katerih bodo objavljali fotografske posnetke s komentarji o aktualnih konferenčnih dogodkih.

Poleg tega bo Jugoslovansko dramsko gledališče v teh dnevih uprizorilo Čosičovo Odkritje, Shakespearovega Riharda III, Držičevega Dunda Maroja in nekatera druga dela. Sodobno gledališče pa bo na obeh odrih izvedlo pester program svojih lanskih uprizoritev, pa tudi »Atelje« 212 bo izvedel nekatera dela iz svoje repertoarja.

Udeleženci in gostje beograjske konference se bodo lahko seznanili tudi z našo likovno ustvarjalnostjo in v ta namen bodo ob tej priložnosti odprli nekaj razstav. Tako bodo v Narodnem muzeju odprli razstavo sodobnega jugoslovanskega slikarstva in izdali katalog v srbohrvaščini in angleščini. Razstavo bo pripravil tudi Etnografski muzej, Kulturni center Beograda pa bo v novem Domu tiska priredil razstavo del slikarja Petra Lubarde.

Eden izmed važnih elementov v vzgojno izobraževalnem procesu bo še nadalje šolanje odraslih, pri čemer bi morale temu vprašanju gospodarske organizacije posvetiti več pozornosti kakor doslej. Več pozornosti bi bilo namreč treba posvetiti izbiri kandidatov, posebej pa nudenju pomoči v obliki zmanjšane delovne obveznosti in finančni podpori. Socialistična zveza bo morala zastaviti ves svoj vpliv, da bodo te pomoči deležni tudi dijaki, ki so je potrebni in ki so vezani predvsem na življenje v domovih.

Tudi zakon o finansiranju šolstva predstavlja bistvene vsebinske družbeno politične spremembe, je logičen proces vsiljevanja izobraževalne in vzgojne dejavnosti z ostalimi gospodarskimi področji, zato bo zahteval odgovoren odnos organov oblasti kakor družbenih in političnih orga-

nizacij pri izvajanju v praksi. Tu bo zlasti potrebno dosledno izpolnjevati obveznosti ustanoviteljev do družbenih skladov za šolstvo, pa prav tako smotno in ekonomično razdeljevati akumulirana sredstva, pri čemer bo moralo priti do izraza oblikovanje novih odnosov med družbenimi skladji za šolstvo in samimi šolami.

To so samo nekatere vsekakor mnogo obetajoče perspektive, ki kažejo predvsem polno razumevanje naših družbeno političnih organizacij, naše družbe, da bi šolstvu utrlj tisto pot, po kateri bo mlada generacija s čim manjšimi naporji dosegla čim boljše izobrazbo, toda po kateri se bo na posled obogatena vračala na pozornico družbenega življenja, s trdno vero in prepričanjem, da je dolžna prispevati svoj delež nadaljnji razvoj socializma.

Predavatelji delavske univerze

Prva velika naloga, ki jo ima pred sabo celjska Delavska univerza, je oblikovanje — tako izobrazbeno kot organizacijsko — svojega predavateljskega aktiva. Tu gre predvsem za centra za družbeno-politično in družbeno-ekonomsko izobraževanje, ki imata svoje predavatelje iz vrst delavcev v upravnih in javnih službah in le-ti nimajo posebnih pedagoških izobrazb, so pa za področja, ki jih do zdaj predavajo ali ki jih nameravajo predavati, strokovno usposobljeni. Izkušnje naših delavskih univerz kažejo, da izvira pretežno del pomanjkljivosti v izobraževalnem uspehu iz tega, ker so predavatelji vse preveč — predavatelji. Marsikdaj se sploh ne zanimajo za sestav skupine, ki jo izobražujejo, za nje posebnosti, želje, vecina predavateljev zanemaraja temnično plat podajanja snovi, izobraževanja: le redki segajo po ponazirovnenih sredstvih, ki so danes že tako važen pripomoček, prav tako redki pomislijo na to, da je predavanje le ena od oblik skupinskega izobraževanja. V tesni zvezi s temi problemi je literatura: slušateljem seminarjev in šol bo treba v bodoče dati še več pripomočkov in jih bolj usposabljalni za samostojno delo.

Druga plat je organizacijska: predavatelje želi Delavska univerza prikleniti nase z dogovorom o sodelovanju. Za uspešno realizacijo tako obetajočega načrta kot ga ima celjska Delavska univerza za prihodnjo sezono, bo pač treba imeti bolj organiziran predavateljski aktiv. Naši javnosti pa bo treba povedati, da so pre-

davatelji Delavske univerze tudi javni in politični delavci in da jim honorar, ki ga dobijo, nikakor ne poplaja njihovega dela predvsem pa odgovornosti, ki jo s svojim delom prevzemajo.

O vseh teh problemih bodo lahko spregovorili predavatelji na seminarju, ki ga zanje pripravlja Delavska univerza pred začetkom izobraževalne sezone. Pričakujemo, da bodo vsi družbeni in politični forumi to prepotrebno akcijo pravilno razumeli in omogočili predavateljem Delavske univerze njih družbeno-izobraževalno dejavnost.

Morda je pri tem na mestu še tole: Delavska univerza vabi vse, ki imajo veselje do družbeno-izobraževalnega dela, da se ji pridružijo, saj je potreba po sodelavcih čedalje večja. Ker bodo seminar vodili naši najbolj priznani strokovnjaki za izobraževanje odraslih, to bo redka priložnost za metodološko izpopolnitev predavateljev. In če bodo pokazale zanimanje za to tudi gospodarske organizacije in ostale delavske univerze, bo celjska Delavska univerza takšen seminar ponovila.

A. R.

Nekakšne meditacije

To je čas, ko je kultura malih krajev tako rekoč v ilegali; ko gledališče »uprizori« 1000 in ko ni česa drugega, kar bi spominjalo na kulturo. Ljudje odhajajo na dopuste in prinajajo z dopustov; tisti, ki so doma, se sprenajajo po ulicah, iščejo zavetja pod krošnjami dreves, se ustavljajo v pogovorih ali pa se namakajo v vodi, v katero baje po pradedni modrosti nikdar ne stopiš dvakrat. In ker se zdi, da tudi istega zraka ne moreš dvihniti dvakrat, je tako nekaj možnosti, da bo menjal svojo barvo tudi večerajnji in današnji dolgčas. Pa vendar: »dan ti pride, dan odide, ista pesem brez sprememb.«

Kakor so avtomobili na cesti v svoji nenehni krožni vožnji, tako je tudi človek postal nekakšni krožni potnik in sistem njegovih lastnih notranjih poti. Seveda predvsem človek-pešec, kajti človek-avtomobilist ali človek-motorist — ta dva sta se v glavnem zapisala tehnični brnenja in tako je njuno zanimanje dosti bolj osredotočeno navzven, na asfaltne in kamnite trakove, ki povezujejo med seboj skrajnosti njegove gibanja.

Kultura stoji ves čas nekako ob strani. Pravzaprav sploh ni prisotna. — Ne vem sicer, kaj si predstavljate pod kulturo, pravi nekdo, — toda zame je vsa kultura v dobrem razvedrilo.

To razvedrilo pa je točno opredeljeno: nekaj kavarniškega dima, kozarec, dva, morda celo trije kozarci nekaj tekočine, turška kava, ali z drugimi besedami, nekaj podobnega vzdušja, kakršnega najdemo pri Heineju, v odstavku njegove znamenite Zimske pravljice, kjer govori o Achnu.

Seveda, še doda ta nekdo, — ne izključujem tudi filma, ki je... Ki je, ali pa tudi, ki ni... kakor se vzame. In potem je to, kar naj bi spominjalo na kulturo, izčrpano, zakaj — tu nekako take so razmere, ki dajejo kulturnim ljudem kulturo v kapljicah in po tabletah, kar je tako, kot če bi na tapetah namesto lica kazal jim narobno stran...

Seveda se mora kulturni veter tudi potišati, kulturni nemir pa sprostiti včasno negibnost, v nekakšno breztežnostno stanje. Zakaj rodila se je kozmonavtika. Ozvezdja postajajo bližja, kultura pa se morda oddaljuje. Paradoxi, ki ga velja pripisovati že znanim okoliščinam.

Kulturno praznino izpolni cir-

kus, to je, ustanova večšin, ki

Dama s psičkom in ljudje z vstopnicami

ali primer brez primere

V celjskem Metropolu je bil pred dnevi na sporedu ruski film »Dama s psičkom«, ki so ga ustvarjalci posvetili stoletnici rojstva znamenitega ruskega literarnega tvorca A. P. Čehova. Film so torej posneli po njegovem istoimenskem delu, na mednarodnem filmskem festivalu v Cannesu pa je lani prejel drugo nagrado.

Ta podatek naj zadostuje za kvaliteto označbo te svojevrstne filmske mojstrovine, ki vsaj to leto na celjskem filmskem platnu brčkone ne bo našla enakovrednega vrstnika.

Toda zanimivejša od naštevanja vrtiln tega filma je okoliščina sprejema pri občinstvu. To je sicer okoliščina, ki ni nova, ki spremlja malone vse kvalitetne filme brez vseumogocene zaščitne etikete: ameriški, ki razodeva vsakokrat znova dosti bolj nekulturno kakor kulturno mentaliteto sodobnih kinoobiskovalcev (ki JE navsezadnje v odnosu do filmskih izdelkov), in ki vzbuja strah pred domnevo, da so resnične kulturne vrednote postale nujno zlo.

Film je bil namreč na sporedu dva dni, od tega sta prvi dan odpadli predstavi ob štirih in osmih — ker pač ni bilo vsakokrat po šestdeset kinoobiskovalcev, kolikor jih mora biti najmanj za predstavo. Drugi dan je bilo podobno. Nekaj minut pred četrto uro je kakih ŠEST kinoobiskovalcev čakalo v vstopnicami na predstavo, ki je seveda ni bilo. Tako so vstopnice romale nazaj v blaginjo.

KJE SO VZROKI ZA TO, DA OBČINSTVO NI POKAZALO NIKAKRŠNEGA ZANIMANJA NE ZA TA NE ZA KAK PODOBEN FILM ŽE PRED TEM?

Vprašanje seveda ni zastavljeno prvič, odgovor nanj pa je treba iskati predvsem v repertoarni politiki širšega kakor ožjega pomena, ki nas že zelo dolgo zalaga s proizvodi in produkti dvomljive vrednosti, to je, s tipiziranimi in standardiziranimi

»umotvori« 1 zlasti ameriškega porekla, in deloma tudi v specifičnih razmerah, v katerih se vendarle bolj ali manj zrcali provincialni »kultimizem«. Ker je znano, da je človek podvržen vplivom, ki lahko na koncu v njem izoblikujejo tak ali drugačen (tako imenovani okus, se potemtakem ni čuditi, če je na primer film »Wichita« in vsa njegova bližnja in daljna žlahta vedno znova povzročila pravcato bitko za vstopnice in če je na primer »Dama s psičkom« ostala tako rekoč brez obiskovalcev, kajti tistim redkim obiskovalcem pač ne gre pripisovati, da so »rešili čast« celjske filmske publike

Ta primer seveda tudi ni posledica tretje okoliščine, v kateri bi kdo utegnil videti »nelojalno konkurenco« prav takrat v Celje prispele cirkusa, kajti, kot rečeno, ne gre za nikakršno izjemnost in so torej korenine problema precej globlje od korenin neke cirkuske predstave. To je namreč samo logična posledica bučnih reklam, ki so iz ameriških filmov naredile in seveda še vedno delajo BLAGO ZA SIROKO POTROŠNJO, nekakšne celuloidne malike. In ker ima reklama po vsej priliki večjo moč kakor kritičnost občinstva, da sploh abstrahiramo misel, po kateri »se dobro blago hvali samo« (in potemtakem ne potrebuje nikakršne reklame, čeprav je seveda to v nasprotju s trgovsko logiko), je docela razumljivo, da pač mentaliteta kinoobiskovalcev niti ne more biti drugačna. Če bi bil namreč naslov filma malce drugačen, na primer: ameriški film »Dama z rdečimi podvezicami«, bi se verjetno zgodilo prav narobe, bi verjetno vsaj šest kinoobiskovalcev čakalo na »karto več« (Prvič torej zaradi ponedelja filma in drugič zaradi povezic, ki so vendarle čisto nekaj drugega, kakor pa je psiček!

dhr

KAVBOJ

Film, ki so ga v Angliji proglasili za najboljši western 1959. leta, ki utegne biti torej dober, v kolikor je angleški filmski okus zanesljiv.

Sicer pa je nekako tako: Harris slučajno spozna bogatega trgovca s kravami in ker je že od nekdaj želel spoznati divji zahod, odpotuje z njim proti Meksiki, kjer bodo kupovali živino. Pred njim so seveda velike preizkušnje. Nekega večera Harris spozna, da je pri mnogih ljudeh važnejša živina kot pa človek, kar občuti še toliko bolj, ko je v nekem pretepu premagan. Od tedaj postane tudi sam brezsrčnež, ki posveti vso svojo pozornost samo še živini in ki si zavoljo tega nakopije precej sovražnikov. Karavana ljudi in živine krene na pot in napadejo jo Indijanci. Harris skoraj izgubi življenje.

V glavni vlogi nastopata Glenn Ford in Jack Lemmon, stara znanca iz westernov. Film odlikuje baje izredna dinamika in psihološko izdelana igra brez skonstruiranosti, na kateri bolehalo malone vsi kavbojski filmi.

S polje študijske knjižnice

Abelin I.: Einführung in die experimentelle chemische Physiologie, Bern 1944. S. 21.089.

Bežjak V.: Sistemne mikoze. Zagreb 1959. S. 21.085.

Gropp R. O.: Der dialektische Materialismus. 9. Aufl. Leipzig 1959. S. 21.102.

Iščinović R. S.: Črtanje u biologiji nastavi. Beograd 1956. S. 21.092.

Kesic B.: Dabir i susjedna sela srednjeg Velebita. Zagreb 1959. S. 21.096.

Lefebvre H.: Misel Karla Marxa. Ljubljana 1960. S. 21.166.

Matić E.: Mašinski elementi. 2. izd. Beograd 1959. S. 21.095.

Miletić B.: Osnovi fonetike srpskog jezika. Beograd 1960. S. 21.087.

Obežbeđenje i korišćenje slobodnog vremena. Beograd 1960. S. 21.254/2.

Prvanović S.: Metodika nastave računa. 2. izd. Beograd 1959. S. 21.085.

Sadoul G.: Zgodovina filma. Ljubljana 1960. S. 21.115.

Seneca L. A.: Rasprava o gnevu. Beograd 1959. S. 21.307/24.

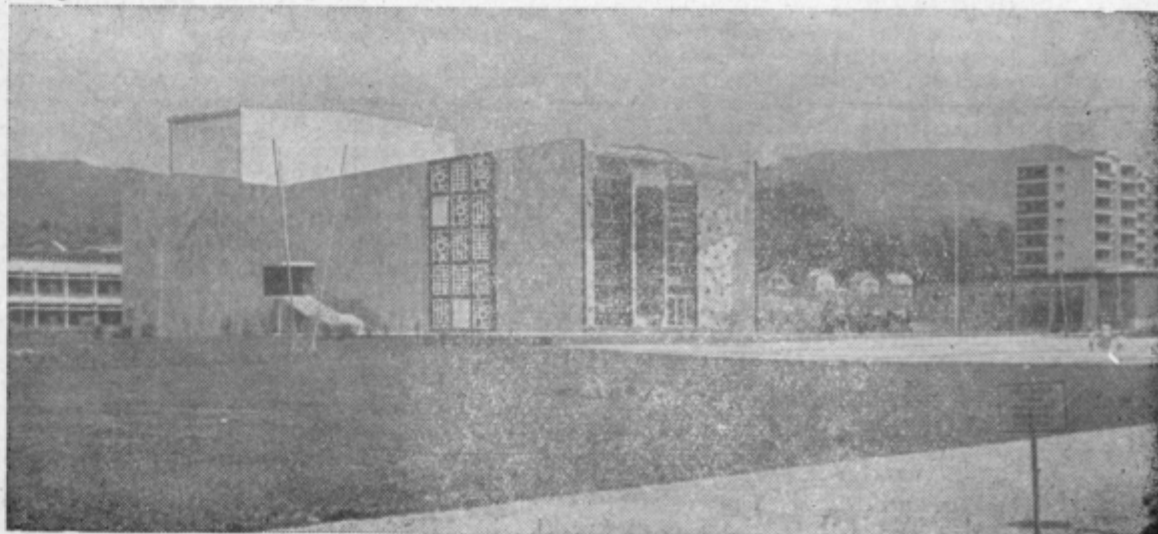
Svet oko nas. I. Zagreb 1960. S. C. 6.

Zbirka tekstova pedagoških klasika. Beograd 1960. S. 21.276/2.

Zbornik dokumentov in podatkov o narodnoosvobodilni vojni jugoslovanskih narodov. VI. Borbe v Sloveniji. I-V. Beograd & Ljubljana 1952-1960. S. 14677.

Zorec C.: Tekstilne snovi in izdelki. Ljubljana 1960. S. 21.255.

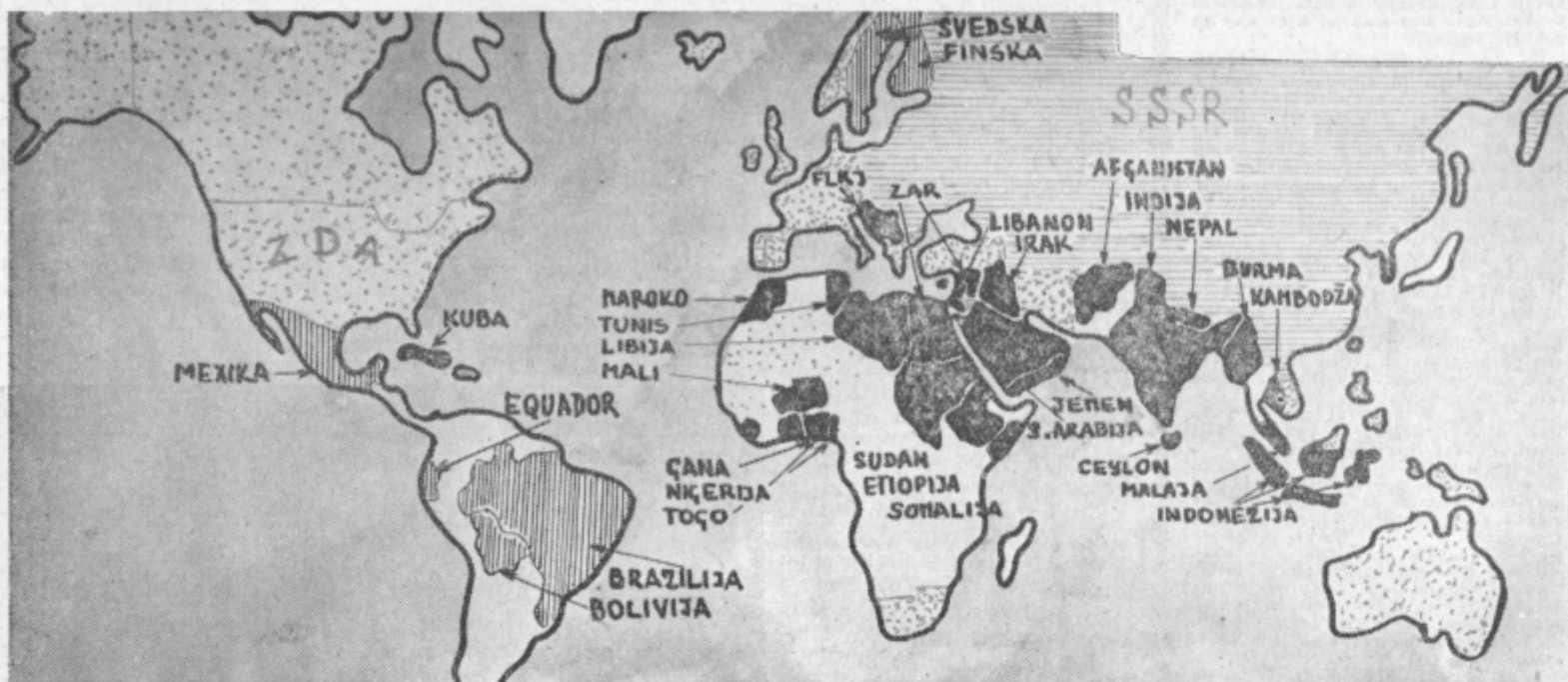
Ziólkowska M.: Doktor Esperanto. War-

Motiv iz Velenja

SVET JE DOBIL OBROČ MIRU!

Svet ni več preklan na dvoje. Vojaška bloka, ki s politiko sile vedno znova ogrožata svetovni mir, sta dobila protitež. Nevezane države, katerih politika sloni na temeljih tvornega sodelovanja in mirnega sožitja so ustvarile okoli sveta čvrst obroč, predstavljajo veliko moralno silo. Orožje, ki ga imajo na razpolago nevezane države je takšno, da se mu ne moreta upirati ne zahodni ne vzhodni blok vojaško vezanih držav. To je palmova vejica miru, aktivnega sodelovanja in mirnega reševanja vseh perečih problemov. Proti takemu orožju ni obrambe, kajti ves svet, velika večina vsega človeštva želi mir in ni pripravljena plačevati krvnega davka za ozke in sebične koristi tistih krogov, ki se nočejo odreči samopašnih, kolonialističnih in dobičarskih interesov.

Svet zdaj ne prisluškuje več le grozečemu rožljanju in ne zadržuje diha ob pomisli: Kaj poredi Vzhod (na sliki vodoravne črte), kaj bo storil Zahod (na sliki pikčaste črte)? Svet ve, da je prisotna še tretja sila, ki kljubuje obema, ki je že dostikrat dokazala, da je pomirjevalec, da je varnostni ventil za prenakopičene svetovne probleme.

Se dober teden nas loči od beograjske konference, v katero ne

polagajo nade samo narodi držav udeleženk temveč vse miroлюбno človeštvo. Ali je naš glas dovolj močan?

Oglejmo si naš zemljevid in prisluhnimo govornici števil:

Nevezane države (na zemljevidu črno), ki bodo sodelovale na zgodovinski konferenci v Beogradu predstavljajo z domala 800 milijoni eno tretjino vsega človeštva. Z državami, ki se bodo konference udeležile kot opazovalke in simpatizerke (na sliki pokončne črte), zraste število na 850 milijonov.

Med državami udeleženkami niso zgolj male države. Indija ima okoli 403 milijone, Indonezija 98 milijonov, ZAR 29 milijonov, Brazilija 68 milijonov, Burma 20 milijonov, Etiopija 19 milijonov, Jugoslavija 18 milijonov.

Države udeležence so nanizane geografsko okoli sveta. Obroč, o katerem govorimo, ima tudi geografsko tak videz. Na Zahodu se začne s Kubo in se razteza prek Severne in Centralne Afrike, Bližnjega in Daljnega Vzhoda vse do osrčja Tihega Oceana na Indonezijskih otokih Borneu in Celebesu.

V Beogradu bodo zastopani vsi kontinenti, razen Avstralije. Vse države udeležence uživajo v svojem območju in v vsem svetu ve-

lik ugled. Začnimo z Azijo. Indija in Indonezija sta vodilni politični sili azijske celine. Burma, Afganistan, Malaja, Kambodža, Ceylon in Nepal tvorijo z njima vred čvrst, monolitni in geografsko zaokrožen steber miru in sožitja.

Afriko nad ravninom veže ob obalah Sredozemlja vpliven in prebujen arabski svet ZAR, Maroko, Tunis, Saudova Arabija, Irak, Jemen, Alžir, Sudan in Libija. Pod temi državami se na Zahodu začne pas svobodnih črnih dežel kot so Gana, Mali, Gvineja, Nigerija in se končuje na Vzhodu z etiopijskimi narodi in Somalijo. Pod ravninom pa vre in ljudstva Konga, Angole, Ke-

nije so prav gotovo z vsem srcem na strani miroлюбne koeksistence.

Evropo neposredno zastopa Jugoslavija, posredno kot opazovalci pa tudi Šved in Finci. Vendar so oči vse Evrope usmerjene v Beograd, kajti nevarnost najnovejše krize v Berlinu je močno povečala vrednost gestu: Boj za mir.

Z one strani Atlantika je Kuba, ki uživa na ameriški celini, zlasti pa v Srednji in Južni Ameriki velik ugled. Tu so še Bolivija, Ekvador, Mehika in Brazilija.

Mehiške in ekvadorske obale zapluskuje Tihi ocean, isti, ki oblija tudi Indonezijsko otočje. Krog je sklenjen, varnostni obroč je zgrajen. Rodila se je nova sila — sila miru.

c. k.

PRIIMKI IN NADIMKI

Vsi imamo primke in imena, nekateri pa celo nadimke. Toda nekateri imajo imena takšna, da bi človek dejal, obesili so jim jih sovražniki.

Blizu Subotice pa je celo vas, kjer nič ne pomaga, če veste za uradne primke ljudi, ne poznate pa njihovih nadimkov. Šele če poveste, da iščete Debelog, Klem-pa, Mentra, Puča, Sapo itd., potem vam bodo pokazali pot.

Prelistajmo malo beograjski telefonski imenik. Našli bomo primke kot so naslednji:

Zatezalo, Vrtikapa, Lopata, Buhalo, Sreda, Ponedeljak, Subota, Kravar, Palikuca, Kočijaš, Kučak itd.

V Dugi Resi pa je občan, ki se piše Ban. Pri njem stanuje podnajemnik, ki mu je ime Kralj. Oba kupujeta mleko pri kmetici z imenom Carica. Sosed se imenuje Vrana, od Bana pa je gradbeno zemljišče kupil človek, ki se piše Stenica.

Našemu celjskemu rekorderju v kratkosti primka, ki se piše Es, močno konkurira v originalnosti Banjaluški krojač, ki se piše enostavno Ja, ali po naše jaz.

„Švabske zdrahe“

KJE SO MEJE POTRPEŽLIVOSTI? —

glasnejši in ki je znal presenetljivo veliko hrvaških besed, dejal:

— No ja. Da kommt er schon, der Bandit! — (končno prihaja bandit).

Možak v čolnu je bil plečat otočan in mislil sem, da je prav, če mu povem kak nadimek je pravkar dobil. Toda zgodilo se je nasprotno... Skomignil je z atletskimi pleči in izcedil skozi zobe: — Kaj hočem, vožnjo je plačal... In Nemec se je vkrčal.

V pristanišču. Ura je štiri zjutraj. Nekaj sto ljudi čaka na vkrčanje. Tu so tudi otroci počitniške kolonije. Neprespani, drobni in kljub temu potrpežljivi. Njihova starost od 6 do 10 let. Kapitan odredi, da se najprej vkrčajo otroci, ki stojijo tik ob robu pomola pri vkrčevalni brvi...

Pa vam pridrvi brezobzirno kot

težek tank Nemec, ves obložen s kovčki. Zarine se v drobiž, ki se opoteka nad robom pomola, vpije in kriči na pomoč. Glavo bi dal, da je bil Fric kak tankist, ki je mečkal otroke kje po Baniji in Hercegovini... Ko pa ga je mlad Celjan fizično ustavil pri nadaljnjem prodiranju preko otroških teles, je sin »Herrenvolka« vplil o »balkanizmu«... Pozneje smo ga videli, kako se je z družino razšopiril v jedilnici, ki je bila rezervirana za otroke. Naši otroci pa so se zavoljo tega morali poleči kar po tleh...

Kje so meje potrpežljivosti? Do kod naj sega popustljivost državljana FLRJ zaradi nemške marke?

Zakaj se lošinjski čolnar ni postavil s svojimi širokimi prsi pred Frica in mu prepovedal vstop na

Prijateljstvo

Zivali bi nam mnogokrat služile za vzgled, saj včasih, če jim spremenimo okolje in način življenja, postanejo celo naravni sovražniki v živalskem svetu dobri prijatelji.

Naša slika pa nam kaže zanimivo prijateljstvo med ponijem in prašičkom. Poni, ki mu je ime »Piccolo«, je bil nekoč cirkuška zvezda. Ko pa je ostarel, so ga poslali v zavod za zaščito živali, kjer uživajo svoj pokoj tiste živali, katerih lastniki jih nočejo dati konjaču, ko jim pojenjajo moči.

Poni je v novem domu navezal tesno prijateljstvo s prašičkom, ki pa tu ni v zaščiti, temveč kot vsi njegovi »bratje«, namenjen za zakol. Oba hodita skupaj na pašo na sočne travnike, včasih se celo malo poigrata, kadar poni pozabi na svojo dostojanstveno starost. Vsako jutro čaka poni svojega prijatelja pred svinjakom. Ko ga spustijo, sledi »jutranji poljubček« ali kako bi drugače imenovali živalski ceremonijal obhovačanja? Zvečer poni spet pospremi prašička do svinjaka, in če svinčje le noče noter, ker je pač še mlado in razposajeno, ga poni z lahkim sunkom glave porine v stajo, kot bi hotel reči:

— Dovolj je norčij. V posteljo se spravi! —

PREIZKUŠNJA LEBDEČE LADJE

V Garr Looku na Škotskem so nedavno preizkusili na vožnji lebdečo ladjo. Ladja se vode sploh ne dotika. Dva zunanja motorja poganjata ladjo naprej, štirje dvotaktni motorji pa ustvarjajo pod ladjo zračno plast, ki prisili vozilo, da lebdi nad vodo. Ladja, ki so jo preizkusili je majhna.

Dolga je le dvajset metrov. Dossegla je hitrost hidrogliserjev, kakršen je naš »Vihor«, to je 32 morskih milj na uro. Ker pa je preizkušnja uspela, bodo gradili večje ladje tega tipa, zlasti za področja, kjer je veliko čeri in morskih plitvin.

„Lizika“ na dopustu

»Zelim si samo miru!« je vsiljivim reporterjem na obalah Floride zabrusila »božanska« Liz Taylor. Zena, ki je s svojimi škandali in štirimi porokami

vzbudila toliko prahu, je zadnje čase precej na koncu s svojimi živci. Najprej je v Londonu ob snemanju nekega filma dobila popoln živčni zlom, zdaj pa je vmes prišel še »moskovski problem«.

Zakaj moskovski? O, Lizika pač ni občutljiva za politiko. Zgodilo se je namreč, da se je na moskovskem filmskem festivalu pojavila pred publiko v enaki obleki, kakršno je nosila tudi Gina Lollobrigida. Obe sta jih kupili v Parizu pri Diorju. To je vendar nezasišana provokacija. Različni ljudje — različne skrbi...

Sodobni »Drang nach Süden« je v polnem razmahu. Avstrijci bojkotirajo italijansko revijero zaradi Južne Tirolske in Nemci so z njimi solidarni. Toda kdor se je navadil počitnic na Jadranu se temu težko odreče. Zato letos v večjih množinah prihajajo k nam. To je prav in z ozirom na razvoj turizma koristno, samo če...

Samo če bi ne bilo primerov: Skupina turistov, med njimi dober del Nemcev, čaka na čoln, ki vozi z otoka Lošinja na otok Susak izletnike. Čolnarju je počila dovodna cev za bencin in napove uro zamude.

Pa so vzrojili zvesti nasledniki Bismarckovega in Hitlerjevega železnega reda:

— Svinjarija! Pusti nas čakati! Tu bi potrebovali »Organization Todt«, da jih spravi k redu! Itd... itd...

Spustil sem se z njimi v prepir in jim povedal, da mi je ljubše manj reda kot pa njihov »smisel za organizacijo«, ki na povelje in prve takte koračnice pripravi »vesoljno nemštvo« v paradni korak.

Ko je bil čoln končno le nared, je tisti Švaba, ki je bil naj-

Korenjaka na naši sliki sta letošnja državna prvaka v podvodnem ribolovu, Ivan Lovrič in Vlado Bolenović iz Malega Lošinja. Priborila sta si celo zbirko »piskrov« v Puli, kjer je letos bilo državno prvenstvo.

Podvodni ribolov, ki je pri nas že zelo razširjen, je lep, toda nevaren šport. Podvodni ribiči se potapljajo tudi do 30 m v globline in pri tem ne smejo uporabljati drugega kot masko za obraz in plavuti. Pogosto se zgodi, da ribiča v globini prevzame globinska pijanost, to pa je včasih nevarno, da plavalec sploh izgubi orientacijo kaj je zgoraj in kaj še večja globina. Na tak način je lani izgubil življenje eden najboljših jugoslovanskih podvodnih ribičev. Globine morja so čudovite in privlačne. Toda tam je še neznan svet in nevarne vodne živali drugujejo predrznim ribičem.

In končno še o njunem uspehu na letošnjem tekmovanju:

V šestih urah sta oba skupaj s podvodno puško »nastrelila« 80 kg rib. Kakšen je to uspeh, bodo najbolje lahko presodili naši »paličarji«, ki po ves popoldan na svežem zraku komaj »priprosjajo« večerjico.

MORJE, KI TEČE

Mestece Tesno z eno polovico leži na otoku Murterju, z drugo pa na dalmatinskem kopnu. Oba dela spaja premični most. Pod njim pa teče morje in dela pravcate vrtince. Morski tok je v tej ožini zelo močan, povzročata pa ga plima in oseka.

Ohole Gretice. Ko da je ves svet njihov...